

คำวินิจฉัยของ นายสุวิทย์ ธีรพงษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๔/๒๕๔๘

วันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๔๘

เรื่อง พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๓๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๔๒ หรือไม่ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๓๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๕๐ หรือไม่

ศาลจังหวัดลำพูนส่งคำร้องของนายสัจจา สุริยกุล ณ อยุธยา ผู้ร้องซึ่งเป็นจำเลยในคดีอาญา หมายเลขดำที่ ๑๓๗๕/๒๕๔๕ ของศาลจังหวัดลำพูน เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ โดยผู้ร้องยื่นคำร้องว่า

พนักงานอัยการจังหวัดลำพูน เป็นโจทก์ฟ้อง ผู้ร้องเป็นจำเลย ในข้อหาผิดสุรากลั่นและสุราแช่ไว้ในความครอบครองซึ่งเป็นสุราที่รู้ว่าทำขึ้นโดยฝ่าฝืนต่อกฎหมาย ขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๓๒ มาตรา ๔๕ พระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๔ มาตรา ๖ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๑ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๔

จำเลยให้การปฏิเสธฟ้องและอ้างว่าพระราชบัญญัติสุรา พุทธศักราช ๒๔๕๓ มาตรา ๕ มาตรา ๓๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๒ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๔ มาตรา ๘๗

พิเคราะห์แล้ว ผู้ร้องยื่นคำร้องว่า ผู้ร้องถูกพนักงานอัยการจังหวัดลำพูนฟ้องต่อศาลจังหวัดลำพูนว่ากระทำความผิดฐานมีสุราไว้ในความครอบครองโดยมิได้รับอนุญาต ตามพระราชบัญญัติสุราฯ มาตรา ๕ และขอให้ลงโทษตามมาตรา ๓๒ ซึ่งผู้ร้องอ้างว่าผู้ร้องมิได้กระทำความผิดตามฟ้อง และพระราชบัญญัติสุราฯ มาตรา ๕ และมาตรา ๓๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ดังนั้น ข้อต่อสู้ของผู้ร้องมีสองประการ คือ ผู้ร้องไม่ได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติสุราฯ มาตรา ๕ และพระราชบัญญัติสุราฯ มาตรา ๕ และมาตรา ๓๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

ศาลที่จะวินิจฉัยว่า ผู้ร้องกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติสุราฯ มาตรา ๕ หรือไม่ นั้น เป็นอำนาจหน้าที่ของศาลยุติธรรมที่จะต้องพิจารณาพิพากษาว่าผู้ร้องได้กระทำความผิดจริงตามฟ้องหรือไม่ ซึ่งผู้ร้องก็ถูกฟ้องดำเนินคดีที่ศาลจังหวัดลำพูน ซึ่งเป็นศาลยุติธรรมแล้ว การที่ผู้ร้องอ้างว่าผู้ร้องเป็น

นักวิชาการ นักวิจัย การกระทำของผู้ร้องเป็นการทำวิจัยจึงไม่เป็นความผิดตามฟ้อง ก็เป็นหน้าที่ของผู้ร้องที่จะนำสืบข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายให้เห็นว่าผู้ร้องมิได้กระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่มีเจตนาครอบครองสุราดังกล่าว หากศาลจังหวัดลำพูนพิจารณาแล้วเห็นว่า การกระทำของผู้ร้องไม่เป็นความผิดตามฟ้องหรือผู้ร้องขาดเจตนาในการกระทำความผิด ศาลจังหวัดลำพูนก็จะพิพากษายกฟ้อง

ส่วนการที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติสุราฯ มาตรา ๕ และมาตรา ๓๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ เป็นหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญจะต้องพิจารณาวินิจฉัย และผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๓๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ หรือไม่ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๓๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๕๐ หรือไม่

จึงมีประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องวินิจฉัยว่า

ประเด็นที่หนึ่ง - พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๓๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๔๒ หรือไม่

ประเด็นที่สอง - พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๓๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๕๐ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ

มาตรา ๔๒ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในทางวิชาการ

การศึกษาอบรม การเรียนการสอน การวิจัย และการเผยแพร่งานวิจัยตามหลักวิชาการย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดต่อหน้าที่ของพลเมืองหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

มาตรา ๔๖ บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมย่อมมีสิทธิอธิปไตยหรือพื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะหรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติ และมีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๕๐ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพและการแข่งขัน โดยเสรีอย่างเป็นธรรม

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐหรือเศรษฐกิจของประเทศ การคุ้มครองประชาชนในด้านสาธารณสุข โภค การรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การจัดระเบียบ การประกอบอาชีพ การคุ้มครองผู้บริโภค การผังเมือง การรักษาทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม สวัสดิภาพของประชาชน หรือเพื่อป้องกันการผูกขาด หรือขจัดความไม่เป็นธรรมในการแข่งขัน

พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓

มาตรา ๕ ห้ามมิให้ผู้ใดทำสุราหรือมีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี

การออกใบอนุญาตให้ทำสุราสำหรับใช้ในบ้านเรือน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๒ ผู้ใดซื้อ หรือมีไว้ในครอบครอง ซึ่งสุราที่รู้ว่าทำขึ้นโดยฝ่าฝืนมาตรา ๕ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท แต่ถ้าสุรานั้นเป็นสุรากลั่นมีปริมาณต่ำกว่าหนึ่งลิตร หรือเป็นสุราแช่มีปริมาณต่ำกว่าสิบลิตร ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

ประเด็นที่หนึ่งที่ว่า - พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๓๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๔๒ หรือไม่ เนื่องจากศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยที่ ๓๘-๓๙/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๓ วินิจฉัยไว้ว่า 'ไม่อาจอ้างบทบัญญัติทางกฎหมายใดว่าขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘' ได้ ดังนั้น พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๓๒ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ คงมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยเพียงว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ มาตรา ๓๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๙ มาตรา ๔๒ หรือไม่

ผู้ร้องโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๓๒ ขัดต่อสิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๒ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๙ เมื่อนำมาพิจารณารวมกัน จะเห็นว่า เสรีภาพทางวิชาการหรือการศึกษาอบรม การเรียนการสอน การวิจัย การเผยแพร่งานวิจัย ตามหลักวิชาการย่อมได้รับการคุ้มครอง ทั้งนี้เท่าที่ไม่ขัดต่อหน้าที่ของพลเมืองหรือศีลธรรมอันดี การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้จะทำได้เท่าที่จำเป็น แต่จะกระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพทางวิชาการไม่ได้ กล่าวคือ จะจำกัดสิทธิและเสรีภาพในการศึกษาอบรม การเรียนการสอน การวิจัย การเผยแพร่งานวิจัยตามหลักวิชาการนั้นมิได้ การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐ

ทุกองค์กรต้องคำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพทางวิชาการของบุคคล บุคคลย่อมใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้ได้รับรองไว้สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้ นั้น

พิจารณาแล้ว เห็นว่า บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๒ วรรคสอง บัญญัติว่า การศึกษาอบรม การเรียนการสอน การวิจัย และการเผยแพร่งานวิจัยตามหลักวิชาการย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้เท่าที่ไม่ขัดต่อหน้าที่ของพลเมืองหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การวิจัยของผู้ร้องมิได้ถูกจำกัดโดยผลแห่งการบัญญัติของพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ มาตรา ๓๒ แต่ผู้ร้องจะต้องปฏิบัติหน้าที่ของพลเมืองซึ่งเป็นไปตามเจตนารมณ์ที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๒ บัญญัติไว้ โดยห้องปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายอันได้แก่พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ เมื่อฝ่าฝืนตามบทบัญญัติดังกล่าว จึงมีความผิดและถูกลงโทษตามมาตรา ๓๒ ดังนั้น พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ มาตรา ๓๒ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๔๒

ประเด็นที่สองว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๓๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๕๐ หรือไม่ เนื่องจากพระราชบัญญัติสุราฯ มาตรา ๓๒ เป็นเรื่องการกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิด ตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ เมื่อศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยแล้วว่า มาตรา ๕ ของพระราชบัญญัติสุราฯ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๕๐ แล้วเช่นนี้ พระราชบัญญัติสุรา มาตรา ๓๒ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๔๖ และมาตรา ๕๐ ด้วยเช่นกัน

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๓๒ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๔๒ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๓๒ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๕๐

นายสุวิทย์ ชีราชย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ